

Av tingi

Tað skal ikki loysa seg at skylda

Landsstýrið skýtur upp, at mororentan verður hækkað

Rentan av gjaldfalnari skuld er ov lág í Føroyum. Tað heldur landsstýrið, sum hevur skotið upp at hækka rentuna úr 9,5%-um upp í 14,5%.

Í viðmerkingunum til uppskotið sigur landsstýrið, at lága morarentan hevur ført við sær, at tað sýnist sum skuldarar nýta rentufyrirminin til ikki at rinda sína skuld, sum kredittgrundarlag, í staðin fyri at hava t.d. ein kassakreditt.

Hetta hevur aftur ført við sær, at borgarligu rettarmálini í Føroyum eru mong í tali. Í 1989

vóru tey umleið 6.500, sum er meira enn dupult so nógv sum í einum tilsvarandi rættardømi í Danmark. Hetta hevur sorinskrivarin víst á. Hann heldur tað eisini vera óheppið, at rættar-eind ikki er á hesum øki, tá tað í mongum førum er ivasamt, um føroysk ella dansk rentulógáva skal nýtast.

Málið var fyri á tingi í gjár, og vóru tingmenn eitt sindur ivasamir um uppskotið.

Jógvan I. Olsen vísti á, at gjaldstreitur vóru ógvuliga ymskar. Ofta stendur einki á rokningini, men tá konto-avritið kemur er eitt-hvørt tilskilað um rentu. Ógvuliga ymiskt frá handli til handli.

Jóannes Dalsgaard ivaðist stórliga í, um beint var at hækka rentuna í hesum døgum. Hann vísti á, at tingið seinastu tíggu árin hevur havt hetta mál til, viðgerðar tvær ferðir, og í báðum førum avvíst tað. Tingmaður Javnaðarflokksins helt, at vit fara at hava anarki í rentuspurninginum so-leiði landsbankan ikki virkar eftir ætlan. Hann nýtti høvi til at heita á landsstýrið um at fáa landsbankan at virka.

Jóannes Dalsgaard bað landsstýrið eisini taka allan rentuspurningin upp. Hann vísti á, at mong, sum nýliga hava bygt, eru illa fyri orsaka av eini alt ov høgari rentu.

Málið um at hækka morarentuna varð beint í Rættarnevndina.

tór.-



Jóannes Dalsgaard, lögtingsmaður, heitti á landsstýrið um at taka allan rentuspurningin upp til viðgerðar

Trygdargrunnurin hevur ongantíð verið so neyðugur sum nú

At virki fara á húsagang er næstan dagligur kostur. Tí eru krøvini móttvegis Trygdargrunninum fyri avreiðingar og lønir so stór sum ongantíð fyrr, og tí er grunnurin tómur. Landsstýrið hevur skotið upp at broyta reglurnar fyri grunnin

Í 1978 samtykti lögtingi at seta á stovn Trygdargrunn veiðumanna sum skuldi tryggja fiskimonnum løn tá fiskavirki fór av knórnum. Reglugerðin fyri grunnin er seinri broytt og virkisókið viðkað.

Seinasta broytingin er trý ára gomul. Tá varð mett, at við einum arbeiðsgevaragjaldið uppá 1 0/00 av útgoldnari A-inntøku hvørt ár kundi grunnurin klára sínar skyldur. Gjaldið til grunnin hevur ligið um 4,5 miljónir hvørt árið, men hesi seinastu árin hava alt

fleiri virki og fyrirtøkur farin á húsagang, og hevur hetta aftur ført við sær, at stórt trýst hevur verið á grunnin. Grunnurin skyldar um fimm miljónir krónur.

Fyri at greiða hesa akuttu stöðu hevur landsstýrið skotið upp, at landsstýrið veðheldur fyri einum 3,5 miljóna stórum láni, so grunnurin kann klára sínar skyldur.

Broyta grunnin

Fyri at geva grunninum betri gjaldføri frammyvir

hevur landsstýrið nú eisini skotið upp, at avmarka veitingarnar úr grunninum til einans at umfata upp til 50% av avreiðingunum, og harafturat lønarkrøv og krøv um frítíðarløn. Tey, ið hava peningakrøv í samband við uppsagnarløn og í samband við slit av arbeiðsavtalu fáa onki úr grunninum. Harnæst vil landsstýrið hava myndugleika at hækka arbeiðsgevaragjaldið upp í í mesta lagi 2 0/00

tór.-

Spruttkoyrarar skulu rinda tá koyrikortið verður tikið av nýggjum

Landsstýrið hevur skotið upp, at tað fær loyvi at áseta gjald fyri leiðbeinandi koyriroynd, eins og landsstýrið annars hevur heimild til at áseta gjald fyri koyriroyndir.

Leiðbeinandi koyriroynd verður kravd, t.d. tá persónur hevur mist koyrikortið í samband við rúsdrekkakoyring, og tað verður hildið at vera órimiligt, at hesir persónar ikki skulu gjalda eins og onnur, ið eru til koyriroynd hjá Bileftirlitinum. Sagt verður, at tað kemur meira enn so fyri, at sami persónur, má til koyriroynd fleiri ferðir.

Landsstýrið viðmerkir eisini, at Bileftirlitið í



hesum sparitíðum, har færri og færri bilar verða seldir, og alt færri persónar taka koyrikort, væntandi við hesum fær eina inntøku uppá millum 60 og 70.000 krónur um árið. Ætlanin er, at gjaldið fyri leiðbeinandi koyriroynd verður tað sama sum fyri vanligu koyriroynd.

Ferðslutrygdin

Málið var fyri á tingfundi í gjár. Jóannes Dalsgaard heitti á landsstýrið um at taka sær av spurninginum um ferðslutrygd yvirhøvur. Tingmaðurin helt fyri, at roynt hevur verið at bota um ferðslutrygdina við at gera lógina strangari, men hann ásaðnaði, at ferðsluóhappini eru bert vorðin fleiri. Hann helt, at bótast átti um koyrifráleruna soleiðis at hon kom á hædd við hana í eitt nú grannalondunum.

tór.-

Ferðslulógin er vorðin strangari, og óhappini fleiri

Mintust fyrrverandi tingmenn

Tá tingfundurin í gjár varð settur, bað lögtingsformaðurin tingmenn reisast í tøg og minnst tveir fyrrverandi tingmenn, sum nú eru farnir. Óla Jákup Jensen og Dánjal Paula Danielsen.

Óla Jákup Jensen var skipari, føddur í Kvívík og kom á ting fyri Fólkaplokkinn í Norðstreymoy í 1943. Sum tingmaður sat hann til 1945. Hann varð valdur landsstýrismaður í 1957 til 1959 fyri Hákon Djurhuus, tá hann fór í fólkatíngið. Óla Jákup Jensen var 93 ára gamal nú hann doyði.



Dánjal Pauli Danielsen, var sakførari, føddur í Miðvági. Hann varð valdur á ting fyri Tjóðveldisflokkinn í Vágum í 1950, og sat sum tingmaður til 1958. D. P. Danielsen var 78 ára gamal nú hann doyði.

